

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2017. július 6.*

„Előzetes döntéshozatal — Állami támogatások — 800/2008/EK rendelet —
Általános csoportmentesség — Hatály — Az 1. cikk (6) bekezdésének c) pontja — Az 1. cikk
(7) bekezdésének c) pontja — A »nehéz helyzetben lévő vállalkozás« fogalma — A »kollektív
fizetéképtelenségi eljárás« fogalma — Az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) támogatott
regionális operatív program keretében állami támogatásban részesülő olyan társaság, amelynek később
jóváhagyják a vállalkozási tevékenység folytatásával kötendő csődegyezség iránti kérelmét —
A támogatás visszavonása — A kifizetett előleg visszafizetésére vonatkozó kötelezettség”

A C-245/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a
Tribunale amministrativo regionale per le Marche (marche-i regionális közigazgatási bíróság,
Olaszország) a Bírósághoz 2016. április 28-án érkezett, 2016. március 4-i határozatával terjesztett elő

a **Nerea SpA**

és

a **Regione Marche**

között,

a **Banca del Mezzogiorno – Mediocredito Centrale SpA**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, M. Vilaras (előadó), J. Malenovský, M. Safjan és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Regione Marche képviseletében L. Di Ianni avvocato,

* Az eljárás nyelve: olasz.

- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítői: C. Colelli és M. Capolupo avvocati dello Stato,
 - a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében D. Recchia és A. Bouchagiar, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2017. április 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a[z EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk] alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK bizottsági rendelet (általános csoportmentességi rendelet; HL 2008. L 214., 3. o.) 1. cikke (7) bekezdése c) pontjának az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Nerea SpA és a Regione Marche (Marche régió, Olaszország) között a Nerea számára az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) támogatott regionális operatív program (a továbbiakban: ROP) végrehajtása keretében nyújtott állami támogatás amiatti visszavonása tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, hogy e társaságot a vállalkozási tevékenység folytatásával kötött csődegyezés védelme alá helyezték.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 800/2008 rendelet (15) és (36) preambulumbekzdése szerint:
„(15) A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás [(HL 2004. C 244., 2. o.)] szerinti nehéz helyzetben lévő vállalkozások részére nyújtott támogatást az említett iránymutatás szerint kell vizsgálni, az iránymutatás kijátszásának megakadályozása érdekében. Ezért az ilyen vállalkozásoknak nyújtott támogatást ki kell zárni e rendelet hatálya alól. A kis- és középvállalkozások [(kkv-k)] részére e rendelet hatálya alá tartozó támogatás nyújtása során a tagállamokra háruló adminisztratív terhek csökkentése érdekében az említett iránymutatásban alkalmazott fogalom meghatározáshoz képest egyszerűsíteni kell annak meghatározását, hogy mi tekintendő nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak. Ezenfelül azon [kkv-k], amelyek kevesebb mint három éve működnek bejegyzett vállalkozásként, e rendelet alkalmazásában ezen időszak tekintetében nem minősülhetnek nehéz helyzetben lévőeknek, kivéve ha megfelelnek a vonatkozó nemzeti jog szerint a kollektív fizetési képtelenségi eljárás kritériumainak. Ez az egyszerűsítés azonban nem érintheti az e [kkv-k] fenti iránymutatás szerinti besorolását az e rendelet hatálya alá nem tartozó támogatások tekintetében, sem a nagyvállalkozások e rendelet keretében nehéz helyzetben lévő vállalkozásként történő besorolását, amelyekre továbbra is a fenti iránymutatásban rögzített teljes fogalom meghatározás vonatkozik.

[...]

- (36) A[z EUMSZ 107. cikk] (1) bekezdésének hatálya alá tartozó támogatásokra vonatkozó elvekkel összhangban a támogatást akkor kell odaítélni tekinteni, amikor az alkalmazandó nemzeti jog szerint a kedvezményezett jogosulttá válik arra, hogy megkapja a támogatást.”

4 A 800/2008 rendelet 1. cikkének (6) és (7) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(6) E rendelet nem alkalmazható a következő támogatásokra:

[...]

c) nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott támogatás.

(7) A (6) bekezdés c) pontjának alkalmazásában a kkv-t nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak kell tekinteni, ha teljesíti a következő feltételeket:

[...]

c) bármely vállalkozás, ha a nemzeti jog szerint megfelel a vállalkozásnak a valamennyi hitelezőre kiterjedő (kollektív) fizetéseképtelenségi eljárás alá vonására vonatkozó kritériumoknak.

Az a kkv, amely kevesebb mint három éve működik bejegyzett vállalkozásként, e rendelet alkalmazásában ezen időszak tekintetében nem minősül nehéz helyzetben lévőnek, kivéve ha teljesíti az első albekezdés c) pontjában rögzített feltételeket.”

5 A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (HL 2004. C 244., 2. o.; helyesbítés: HL 2011. C 122., 12. o.; a továbbiakban: iránymutatás) 9–11. pontja a következőket írja elő:

„9. A Közösség nem határozta meg a »nehéz helyzetben lévő vállalkozás« fogalmát. Az iránymutatás alkalmazásában ugyanakkor a Bizottság akkor tekint egy vállalkozást nehéz helyzetben lévőnek, ha az képtelen – akár saját erejéből, akár pedig a tulajdonosai/résztvényesei vagy a hitelezői által biztosított források révén – arra, hogy megállítsa a veszteségek halmozódását, amely a hatóságok külső beavatkozása nélkül szinte teljes bizonyossággal azt eredményezné, hogy rövid- vagy középtávon feladja üzleti tevékenységét.

10. Ennek az iránymutatásnak az alkalmazásában valamely vállalkozás, méretétől, illetve a körülményektől függetlenül, akkor tekinthető nehéz helyzetben lévőnek, ha [helyesen: valamely vállalkozás főszabály szerint és a méretétől függetlenül a következő körülmények között tekinthető nehéz helyzetben lévőnek]:

- a) korlátolt felelősségi alapon működő társaság esetén törzstőkéjének több mint a fele nincs meg, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el;
- b) olyan társaság esetén, ahol legalább egyes tagok korlátlan felelősséggel bírnak a társaság tartozása tekintetében, a társaság könyveiben kimutatott tőkének több mint a fele nincs meg, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el; vagy
- c) a hazai jog szerint az adott vállalkozás – függetlenül a vállalkozási formától – megfelel a kollektív fizetéseképtelenségi eljárás kritériumainak.

11. Egy vállalat a 10. pontban hivatkozott feltételek hiányában is nehézségben lévőnek tekinthető, különösen akkor, ha egy vállalkozás nehéz helyzetére utaló szokásos jelek mutatkoznak, mint pl. a növekvő veszteségek, a csökkenő forgalom, a felhalmozódó leltári készletek, a fölös kapacitás, a lanyhuló pénzforgalom, a növekvő adósságok, az emelkedő kamatköltségek és a zuhanó vagy nullára leírt nettó eszközérték. Súlyos helyzetben nem kizárt, hogy a vállalkozás már fizetéseképtelenné vált, vagy a hazai jog alapján kollektív fizetéseképtelenségi eljárást indítottak ellene. Az utóbbi esetben ez az iránymutatás az ilyen eljárással összefüggésben nyújtott valamennyi olyan támogatásra vonatkozik, amelynek eredményeként a vállalkozás folytatni tudja üzleti tevékenységét. Egy nehéz helyzetben lévő vállalkozás mindenesetre csak akkor jogosult támogatásra, ha igazolni lehet, hogy képtelen saját erejéből, illetve a tulajdonosai/résztvényesei vagy a hitelezők által biztosított források bevonásával talpra állni.”

Az olasz jog

6 A csődegyezség jogintézményét – amelynek egyik típusa a vállalkozási tevékenység folytatásával kötött csődegyezség – az 1942. március 16-i Regio Decreto n. 267 – Disciplina del fallimento, del concordato preventivo, dell'amministrazione controllata e della liquidazione coatta amministrativa (a csődről, a csődegyezségről, a csődhelyzetre előírt vagyonfelügyeletről és a felszámolásról szóló 267. sz. királyi rendelet, a GURI 1942. április 6-i 81. száma; a továbbiakban: csődtörvény) alapeljárás tényállására alkalmazandó változatának 160–186 bis cikke szabályozza.

7 A csődtörvénynek „Az eljárásban való részvétel feltételei” című 160. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A nehéz helyzetben lévő vállalkozó javasolhatja a hitelezőinek egy javaslat alapján készített csődegyezség megkötését [...]

Az első bekezdésben foglaltak alkalmazásában a nehéz helyzet a fizetéseképtelenség esetét is magában foglalja.”

8 A csődtörvénynek az „Csődegyezség iránti kérelem” című 161. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A csődegyezség megkötésére irányuló eljárásban való részvétel iránti kérelmet az adós által aláírt kérelemnek a társaság székhelye szerint illetékes bírósághoz való benyújtásával kell előterjeszteni [...]

9 A csődtörvénynek „A vállalkozási tevékenység folytatásával kötött csődegyezség” című 186 bis cikke a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben a 161. cikk második bekezdésének e) pontja szerinti csődegyezségi javaslat a vállalkozási tevékenység adós általi folytatását, a működő vállalkozás értékesítését, illetve egy vagy több, akár újonnan alapított társaság részére történő átruházását írja elő, a jelen cikk rendelkezéseit kell alkalmazni. A javaslat előírhatja a vállalkozás tevékenységéhez nem kapcsolódó javak értékesítését.

A jelen cikk által meghatározott esetekben:

a) a 161. cikk második bekezdésének e) pontja szerinti javaslatban részletesen meg kell jelölni a csődegyezségi javaslat alapján folytatott vállalkozási tevékenységből eredő várható költségeket és bevételeket, a szükséges pénzügyi forrásokat és az azokra vonatkozó fedezet módozatait;

b) a 161. cikk harmadik bekezdése szerinti szakértői jelentésnek igazolnia kell, hogy a csődegyezségi javaslat alapján folytatott vállalkozási tevékenység a hitelezők legkedvezőbb kielégítését szolgálja.

c) a 160. cikk második bekezdésében foglaltak sérelme nélkül, a javaslat az elsőbbségi joggal, zálogjoggal vagy jelzálogjoggal rendelkező hitelezők kielégítésére vonatkozó bírósági jóváhagyás napjától számított egy évig terjedően moratóriumot írhat elő, kivéve ha az előbbi jogokkal terhelt javak és jogok esetében értékesítést írtak elő. Ebben az esetben az előző mondat szerinti jogokkal rendelkező hitelezők nem rendelkeznek szavazati joggal.

A 169 bis cikkben foglaltak sérelme nélkül, a kérelem benyújtásának napján még teljesítés alatt álló szerződések, a közigazgatási hatóságokkal kötött szerződéseket is beleértve, nem szűnnek meg az eljárás megindításával. Az ezzel ellentétes esetleges megállapodások hatálytalanok. A csődegyezség elérésére irányuló csődeljárás iránti kérelem jóváhagyása nem zárja ki a közbeszerzési szerződések teljesítésének folytatását, ha az adós által a 67. cikk alapján kijelölt szakértő igazolta, hogy azok megfelelnek a javaslatnak, és észszerűen teljesíthetők. A jogszabályban előírt feltételek fennállása esetén a vállalkozást

vagy annak egy részét megszerző vagy átvevő azon társaság is élhet e folytatás lehetőségével, amelyre a szerződést átruházták. A csődbíróság az értékesítéskor vagy átruházáskor a bejegyzések vagy átírások törléséről rendelkezik.

A kérelem benyújtását követően a közbeszerzési szerződések odaítélésére irányuló eljárásban való részvételt a bíróság a kijelölt vagyonfelügyelő véleményének beszerzését követően engedélyezi; amennyiben nem jelöltek ki vagyonfelügyelőt, a bíróság intézkedik a kijelölésről.

A csődegyezés elérésére irányuló csődeljárás iránti kérelem jóváhagyása nem zárja ki a közbeszerzési szerződések odaítélésére irányuló eljárásban való részvételt, amennyiben a vállalkozás az eljárás során benyújtja:

- a) a 67. cikk harmadik bekezdésének d) pontjában foglalt feltételeknek megfelelő szakértő jelentését, amely igazolja, hogy a szerződés megfelel a javaslatnak, és észszerűen teljesíthető;
- b) a közbeszerzési szerződések odaítélése tekintetében a pénzügyi, műszaki és gazdasági alkalmasságra vonatkozóan előírt általános feltételeknek, valamint a tanúsítási követelményeknek megfelelő másik gazdasági szereplő nyilatkozatát, amely mind az ajánlattevővel, mind az ajánlatkérővel szemben kötelezettséget vállal arra, hogy a szerződés időtartama alatt biztosítja a szerződés teljesítéséhez szükséges forrásokat, és a kiegészített vállalkozás helyébe lép, ha az az eljárás során vagy a szerződés megkötését követően csődbe megy, vagy a szerződés szabályos teljesítését egyéb okból nem tudja vállalni. A 2006. április 12-i [decreto legislativo n. 163 –Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE, azaz a 2004/17/EK és a 2004/18/EK irányelv alkalmazásában az építési beruházásra, a szolgáltatásnyújtásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződéseket szabályozó törvénykönyvről szóló 163. sz. törvényerejű rendelet; a GURI 2006. május 2-i 100. száma] 49. cikkét megfelelően alkalmazni kell.

Az előző bekezdésben foglaltak sérelme nélkül, a csődegyezséget kötő vállalkozás időszakos vállalati társulásban is részt vehet, feltéve hogy nem megbízottként vesz részt abban, és a társuláshoz csatlakozó többi vállalkozás nem áll fizetéseképtelenségi eljárás alatt. Ebben az esetben a negyedik bekezdés b) pontja szerinti nyilatkozatot a társulásban részt vevő más gazdasági szereplő is megteheti.

Amennyiben a jelen cikk alapján indított eljárás során a vállalkozási tevékenység megszűnik, vagy a hitelezőkre nézve nyilvánvalóan hátrányosnak minősül, az eljáró bíróság a 173. cikk alapján intézkedik. Ez nem érinti az adósnak a csődegyzéségi javaslat módosítására vonatkozó lehetőségét.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 Marche régió 2010. november 9-i határozatával jóváhagyta az ERFA-ból támogatott és a Bizottság 2007. augusztus 17-i 3986. sz. határozatával jóváhagyott Marche 2007–2013 regionális operatív program (ROP) 1.2.1.05.01. sz. műveletének végrehajtására vonatkozó pályázati felhívást és a kapcsolódó nyomtatványokat.
- 11 A Nerea 2011. április 13-án az említett ROP szerinti támogatás iránti kérelmet nyújtott be. 2012. március 20-i határozatával Marche régió 144 052,58 euró összegű pénzügyi támogatást nyújtott számára, 665 262,91 euró elszámolható kiadással. Egyébiránt a MedioCredito centrale (MCC) SpA (a továbbiakban: MCC) közreműködő szervezet a Nerea kérelmére előlegként folyósította számára e támogatás 50%-át, azaz 72 026,29 eurót.
- 12 A Nerea, miután az említett pénzügyi támogatás tárgyát képező beruházást megvalósította, 2013. november 18-án a költségek elszámolásáról szóló jelentést nyújtott be, és kérte ugyanezen támogatás fennmaradó összegének folyósítását.

- 13 2013. december 24-én a Nerea a vállalkozási tevékenység folytatásával kötendő csődegyezség iránti kérelmet terjesztett a Tribunale di Macerata (maceratai bíróság, Olaszország) elé. Az említett bíróság a 2014. október 23-án közzétett, 2014. október 15-i határozatával csődegyezség iránti eljárást indított.
- 14 2015. február 11-i levelében az MCC megküldte a Nereának a Marche régió által nyújtott pénzügyi támogatás visszavonására irányuló eljárás megindítására vonatkozó határozatát. Ezen eljárás megindítását az indokolta, hogy a vállalkozási tevékenység folytatásával kötendő csődegyezség iránti eljárásban való részvétele nyomán a Nerea már nem teljesítette a finanszírozásra való jogosultságnak a pályázati felhívás 1. cikkében, valamint 20. cikkének h) pontjában előírt feltételeit.
- 15 2015. március 5-én a Nerea észrevételeket nyújtott be, és a visszavonásra irányuló eljárás megszüntetését kérte.
- 16 A Nereának címzett 2015. március 20-i levelében az MCC megerősítette, hogy a vállalkozási tevékenység folytatásával kötendő csődegyezség iránti eljárás Nereával szembeni megindítása a 800/2008 rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontja értelmében a pénzügyi támogatásra való jogosultság egyik akadályát képezi.
- 17 2015. május 11-én Marche régió visszavonta a Nereának nyújtott pénzügyi támogatást, és kérte a számára folyósított 72 026,29 euró előleg 4997,93 euró kamattal növelt összegének visszafizetését.
- 18 A Nerea ekkor a kérdést előterjesztő bíróság előtt megtámadta e határozatokat, különösen a ROP, a 800/2008 rendelet 1. cikkének (7) bekezdése és a megfelelő ügyintézés elve megsértésére hivatkozva.
- 19 E körülmények között a Tribunale amministrativo regionale per le Marche (marche-i regionális közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Előzetesen, a 800/2008 rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontja kizárólag a tagállami közigazgatási hatóságok és bíróságok által hivatalból indított eljárásokra (így például Olaszországban a fizetéseképtelenségi eljárásra) vagy azokra az eljárásokra is vonatkozik-e, amelyek kizárólag az érdekelt vállalkozás kérelmére indulhatnak (ahogyan a nemzeti jog alapján a hitelezőkkel kötött csődegyezség)? Azért merül fel a kérdés, mert a rendelkezés a vállalkozásnak a valamennyi hitelezőre kiterjedő (kollektív) fizetéseképtelenségi eljárás »alá vonásáról« rendelkezik.
- 2) Amennyiben a 800/2008 rendelet valamennyi fizetéseképtelenségi eljárásra vonatkozik, különös figyelemmel a vállalkozási tevékenység folytatásával kötött csődegyezségnek a csődtörvény 186 bis cikkében foglalt jogintézményére, úgy kell-e értelmezni az említett rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontját, hogy a strukturális alapokból származó támogatást megszerezni kívánó vállalkozásnak a valamennyi hitelezőre kiterjedő fizetéseképtelenségi eljárás alá vonására vonatkozó kritériumok pusztá fennállása megakadályozza a támogatás nyújtását, illetve arra kötelezi a nemzeti irányító hatóságot, hogy visszavonja a már kifizetett támogatásokat, vagy éppen ellenkezőleg, a nehéz helyzetet esetenként konkrétan kell vizsgálni, figyelemmel például az eljárás alá vonás időtartamára, a vállalt kötelezettségeknél a vállalkozás általi tiszteletben tartására és minden más releváns körülményre?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 20 Előzetesen rá kell mutatni arra, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a 800/2008 rendelet 1. cikke (7) bekezdése c) pontjának az értelmezésére kéri a Bíróságot, amennyiben az előtte folyamatban lévő jogvita keretében a Nerea – amely a Marche régióra vonatkozó ROP keretében nyújtott állami

támogatásban részesülő vállalkozás – vitatja, hogy e rendelkezés értelmében köteles lenne e támogatás kamatokkal növelt összegének a visszafizetésére azon az alapon, hogy a támogatás nyújtását követően a vállalkozási tevékenység folytatásával kötendő csődegyezség iránti kérelmet nyújtott be.

Az első kérdésről

- 21 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 800/2008 rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az ott szabályozott „kollektív fizetéseképtelenségi eljárás” fogalma kizárólag a tagállami közigazgatási hatóságok és bíróságok által hivatalból indított eljárásokra vonatkozik, vagy a vállalkozás kezdeményezésére indítható eljárásokat is magában foglalja.
- 22 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy e kérdés előterjesztésére az alapeljárásban szóban forgó azon kollektív fizetéseképtelenségi eljárás – vagyis a csődtörvényben szabályozott, a vállalkozási tevékenység folytatásával kötött csődegyezség – sajátosságára tekintettel került sor, amely eljárást az érintett vállalkozás kérelmére indította meg a hatáskörrel rendelkező bíróság.
- 23 Ugyanis, amennyiben a „kollektív fizetéseképtelenségi eljárás” fogalmát úgy kellene értelmezni, hogy az csak a hatáskörrel rendelkező bíróság által hivatalból indított eljárásokra vonatkozik, akkor e fogalom nem terjedne ki a vállalkozási tevékenység folytatásával kötött csődegyezségre, és így a 800/2008 rendelet 1. cikkének (6) és (7) bekezdése nem lenne alkalmazható a Nerea helyzetére.
- 24 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 800/2008 rendelet az 1. cikke (6) bekezdésének c) pontja értelmében nem alkalmazandó a nehéz helyzetben lévő vállalkozások számára nyújtott támogatásokra. Az említett rendelet (15) preambulumbekkezdése pontosítja, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozások részére nyújtott támogatást az iránymutatás szerint kell vizsgálni, az iránymutatás kijátszásának megakadályozása érdekében.
- 25 A 800/2008 rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontja előírja, hogy valamely kkv-t akkor kell nehéz helyzetben lévőnek tekinteni, ha a nemzeti jog szerint megfelel a vállalkozás kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vonására vonatkozó kritériumoknak.
- 26 Ez a rendelkezés így a nemzeti jogra utal vissza a kkv fizetéseképtelenségi eljárás alá vonása kritériumainak meghatározását illetően.
- 27 Ugyanakkor rá kell mutatni arra, hogy sem e rendelkezés, sem a 800/2008 rendelet másik rendelkezése nem tesz különbséget az egyes nemzeti jogrendekben megtalálható különböző kollektív fizetéseképtelenségi eljárások között aszerint, hogy ezeket az eljárásokat a tagállami közigazgatási hatóságok és bíróságok indítják-e meg, vagy a megindításukra a vállalkozás kezdeményezésére kerül sor.
- 28 Ezért, jóllehet a 800/2008 rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontja a kollektív fizetéseképtelenségi eljárás „alá vonás[ra] vonatkozó kritériumok[ra]” utal, e rendelkezés mindazonáltal nem értelmezhető úgy, hogy az kizárólag a vállalkozásokkal szemben hivatalból indított eljárásokra vonatkozik, a vállalkozások kezdeményezésére indított eljárásokra azonban nem.
- 29 Következésképpen a 800/2008 rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az ott szereplő „kollektív fizetéseképtelenségi eljárás” fogalma a nemzeti jogban szabályozott összes, vállalkozásokkal szembeni kollektív fizetéseképtelenségi eljárásra vonatkozik, függetlenül attól, hogy ezeket az eljárásokat a nemzeti közigazgatási hatóságok vagy bíróságok hivatalból indítják-e meg, vagy a megindításukra az érintett vállalkozás kezdeményezésére kerül sor.

A második kérdésről

- 30 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 800/2008 rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a vállalkozás kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vonására vonatkozó kritériumok pusztán fennállása megakadályozza az állami támogatásnak az említett rendelet alapján e vállalkozás számára való nyújtását, illetve a már kifizetett támogatások visszavonására kötelez, vagy e célból esetenként, konkrétan kell megállapítani, hogy a vállalkozás nehéz helyzetben van.
- 31 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 800/2008 rendelet 1. cikke (6) bekezdésének c) pontja kizárja a rendelet hatálya alól a nehéz helyzetben lévő, vagyis a különösen azon vállalkozásoknak nyújtott támogatásokat, amelyek e rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontja értelmében a nemzeti jog szerint megfelelnek a kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vonásra vonatkozó kritériumoknak.
- 32 Márpedig, amint a 800/2008 rendelet (36) preambulumbekkezdéséből kitűnik, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó támogatásokat akkor kell odaítélni tekinteni, amikor az alkalmazandó nemzeti jog szerint a kedvezményezett jogosulttá válik arra, hogy megkapja a támogatást.
- 33 Következésképpen, amint arra a főtanácsnok az indítványának (71) pontjában lényegében rámutatott, a 800/2008 rendeletben foglalt feltételekre tekintettel ebben az időpontban kell megvizsgálni, hogy a vállalkozás jogosulttá vált-e arra, hogy megkapja a támogatást (lásd ebben az értelemben: 2013. március 21-i Magdeburger Mühlenwerke ítélet, C-129/12, EU:C:2013:200, 40. pont).
- 34 Ezt követően emlékeztetni kell arra, hogy amint a 800/2008 rendelet (15) preambulumbekkezdéséből kitűnik, a kkv-k részére e rendelet hatálya alá tartozó támogatás nyújtása során a tagállamokra háruló adminisztratív terhek csökkentése érdekében az iránymutatásban alkalmazott fogalom meghatározáshoz képest egyszerűsíteni kell annak meghatározását, hogy mi tekintendő „nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak”. Az említett rendelet 1. cikkének (7) bekezdése következtésképpen a „nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak” kizárólag az iránymutatás 10. pontjában szereplő fogalmi elemeit veszi át, a 11. pontjában felsoroltakat azonban nem.
- 35 Márpedig ezzel az egyszerűsítési célkitűzéssel ellentétes lenne, ha előírnák azon tagállami hatóságok számára, amelyek hatáskörrel rendelkeznek az állami támogatás valamely vállalkozás számára történő, a 800/2008 rendeleten alapuló nyújtásáról való határozathozatalra, hogy a vállalkozás támogatásra jogosultsága vizsgálatának időpontjában maguk értékeljék esetenként és konkrétan azt, hogy e vállalkozás nehéz helyzetben van-e.
- 36 Mindemellett az említett rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontja nem a vállalkozás konkrét helyzetének önálló vizsgálatára, hanem csupán annak biztosítására kötelezi az említett hatóságokat, hogy ugyanezen rendelet alapján ne nyújtsanak támogatást annak a vállalkozásnak, amely teljesíti a kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vonás kritériumait.
- 37 Ebből az következik, hogy a Nereához hasonló olyan vállalkozás, amely a támogatás számára való nyújtásának időpontjában nem teljesítette a kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vonásnak a vállalkozásra alkalmazandó nemzeti jog szerinti kritériumait, aminek a megállapítása a kérdést előterjesztő bíróság feladata, nem tekinthető a 800/2008 rendelet 1. cikke (6) bekezdésének hatálya alá tartozó, nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak.
- 38 Ebből az következik, hogy valamely vállalkozásnak a 800/2008 rendelet, és különösen az e rendelet 1. cikkének (6) bekezdése szerinti negatív feltétel tiszteletben tartásával nyújtott támogatás nem vonható vissza pusztán azzal az indokkal, hogy e vállalkozást a támogatás nyújtását követően kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vonták.

39 Következésképpen a 800/2008 rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy a vállalkozás kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vonására vonatkozó, nemzeti jog szerinti kritériumok pusztán fennállása – aminek a megállapítása a kérdést előterjesztő bíróság feladata – megakadályozza az állami támogatásnak az említett rendelet alapján e vállalkozás számára való nyújtását, illetve a már kifizetett támogatások esetében annak megállapítását eredményezi, hogy az említett rendelet alapján a kifizetésre nem kerülhetett volna sor, feltéve hogy e kritériumok az említett támogatás nyújtásának időpontjában teljesültek. Ezzel szemben a valamely vállalkozásnak a 800/2008 rendelet, és különösen az e rendelet 1. cikke (6) bekezdésének tiszteletben tartásával nyújtott támogatás nem vonható vissza pusztán azzal az indokkal, hogy e vállalkozást a támogatás nyújtását követően kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vonták.

A költségekről

40 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A [z EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk] alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK bizottsági rendelet (általános csoportmentességi rendelet) 1. cikke (7) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az ott szereplő „kollektív fizetéseképtelenségi eljárás” fogalma a nemzeti jogban szabályozott összes, vállalkozásokkal szembeni kollektív fizetéseképtelenségi eljárásra vonatkozik, függetlenül attól, hogy ezeket az eljárásokat a nemzeti közigazgatási hatóságok vagy bíróságok hivatalból indítják-e meg, vagy a megindításukra az érintett vállalkozás kezdeményezésére kerül sor.
- 2) A 800/2008 rendelet 1. cikke (7) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy a vállalkozás kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vonására vonatkozó, nemzeti jog szerinti kritériumok pusztán fennállása – aminek a megállapítása a kérdést előterjesztő bíróság feladata – megakadályozza az állami támogatásnak az említett rendelet alapján e vállalkozás számára való nyújtását, illetve a már kifizetett támogatások esetében annak megállapítását eredményezi, hogy az említett rendelet alapján a kifizetésre nem kerülhetett volna sor, feltéve hogy e kritériumok az említett támogatás nyújtásának időpontjában teljesültek. Ezzel szemben a valamely vállalkozásnak a 800/2008 rendelet, és különösen az e rendelet 1. cikke (6) bekezdésének tiszteletben tartásával nyújtott támogatás nem vonható vissza pusztán azzal az indokkal, hogy e vállalkozást a támogatás nyújtását követően kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vonták.

Aláírások